

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie I&W

Aan de voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven

Plaats en datum: Den Haag, 11 september 2024
Betreft: Verzoek om advies inzake voorstel verzoekonderzoek Algemene Rekenkamer naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de bedrijfsvoering van de NS
Ons kenmerk: 2024Z13375/2024D32628

Geachte heer Sneller,

Op 2 april 2024 heeft de Tweede Kamer de gewijzigde motie van het lid Veltman c.s. (Kamerstuk [29984, nr. 1197](#)) aangenomen, waarin wordt voorgesteld de Algemene Rekenkamer te verzoeken onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de bedrijfsvoering van de NS, met het oog op de periode na 2033, zodat deze resultaten meegenomen kunnen worden tijdens de midterm review met de NS in 2029.

Aanleiding voor de motie waren de prestaties van de NS in het afgelopen jaar, die werden gekenmerkt door toenemende vertragingen en afnemende punctualiteit. Daarnaast spelen de aangekondigde verhogingen van de prijzen voor treinkaartjes en de verzoeken aan de Staat om negatieve bedrijfsresultaten te compenseren. De concessie voor het hoofdrailnet is tot en met 2033 onderhands gegund aan de NS. De Tweede Kamer vindt het in dit verband van groot belang dat de staatsdeelneming NS zorgvuldig en doelmatig met publiek geld omgaat, zodat de beste dienstverlening tegen een goede prijs kan worden geboden, zowel in het belang van de belastingbetaler als van de reiziger.

In maart 2024 gaf de NS aan dat niet méér efficiency-maatregelen konden worden getroffen dan het toenmalige pakket, dat was afgesproken in het kader van de gunning van de hoofdrailnetconcessie. Begin augustus bleek echter dat er toch meer bezuinigingsmaatregelen mogelijk waren.¹ Deze actuele ontwikkeling onderstreept het belang van onafhankelijk onderzoek door de Algemene Rekenkamer.

Op verzoek van het Presidium heeft de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat de uitwerking van de motie ter hand genomen. De commissie ziet in de combinatie van de unieke bevoegdheden uit hoofde van de Comptabiliteitswet ten aanzien van de NS als 100% staatsdeelneming, de expertise op gebied van bedrijfsvoeringsonderzoek en de onafhankelijke positie van de Algemene Rekenkamer een belangrijke meerwaarde voor dit onderzoek, ook ten opzichte van eerdere onderzoeken in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op basis van

¹ [Financiële halfjaarcijfers NS 2024: verlies in eerste helft van het jaar](#)

door NS ter beschikking gestelde informatie. De keuze voor een ruime tijdshorizon faciliteert de mogelijkheden voor inpassing in het onderzoeksprogramma van de Algemene Rekenkamer.

Om de Algemene Rekenkamer optimale ruimte te geven voor een eigen invulling van het onderzoek, blijft deze uitwerking dicht bij het dictum van de motie. Het voorstel is om de Algemene Rekenkamer de volgende hoofdvragen voor te leggen:

- In hoeverre is de bedrijfsvoering van de NS doelmatig en doeltreffend?
- Welke mogelijkheden zijn er om de doelmatigheid en doeltreffendheid van de bedrijfsvoering van de NS te verbeteren?

Namens de commissie verzoek ik u hierbij om advies uit te brengen over dit onderzoeksvoorstel conform artikel 7.4, vierde lid, van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

de voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,

Peter de Groot

de griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,

M. Schukkink